

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

PROJEKAT ZA UNAPREĐENJE JAVNIH NABAVKI

IZBOR UČESNIKA I DODELA UGOVORA (I)

BLAŽENKA STOJANOVIĆ

MAJ 2024

- Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta
- Način dokazivanja ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta
- Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta
- Baza potvrda na internetu (*e-Certis*)
- Standardi osiguranja kvaliteta i standardi upravljanja životnom sredinom
- Registar ponuđača u Republici Srbiji
- Korišćenje kapaciteta drugih subjekata
- Podizvođač
- Kriterijumi za dodelu ugovora
- Ponuda u postupku javne nabavke

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (I)

Osnovi za isključenje privrednog subjekta iz postupka javne nabavke (čl. 111-113)

- Privredni subjekt koji je podneo prijavu, kao i kandidat ili ponuđač koji je podneo ponudu, mogu u bilo kojem trenutku da budu isključeni iz postupka javne nabavke, ako su za to ispunjeni uslovi propisani ZJN.
- Osnovi za isključenje dele se na **imperativne i fakultativne**.
- **U članu 111. propisani su imperativni osnovi za isključenje** primenjuju se bez obzira na volju naručioca.
- **Naručiocu je dozvoljeno da odustane od isključenja** privrednog subjekta iz postupka javne nabavke iako postoji neki od pomenutih osnova, **zbog postojanja preovlađujućih razloga koji se odnose na javni interes, kao što je javno zdravlje ili zaštita životne sredine.**

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (2)

- **Naručilac je dužan da isključi privrednog subjekta iz postupka javne nabavke ako:**
 - 1) **privredni subjekt ne dokaže da on i njegov zakonski zastupnik u periodu od prethodnih pet godina od dana isteka roka za podnošenje ponuda, odnosno prijava nije pravnosnažno osuđen, osim ako pravnosnažnom presudom nije utvrđen drugi period zabrane učešća u postupku javne nabavke, za:**
 - (1) krivično delo koje je izvršilo kao član organizovane kriminalne grupe i krivično delo udruživanje radi vršenja krivičnih dela;
 - (2) krivično delo zloupotrebe položaja odgovornog lica, krivično delo zloupotrebe u vezi sa javnom nabavkom, krivično delo primanja mita u obavljanju privredne delatnosti, krivično delo davanja mita u obavljanju privredne delatnosti, krivično delo zloupotrebe službenog položaja, krivično delo trgovine uticajem, krivično delo primanja mita i krivično delo davanja mita, krivično delo prevare, krivično delo neosnovanog dobijanja i korišćenja kredita i druge pogodnosti, krivično delo prevare u obavljanju privredne delatnosti i krivično delo poreske utaje, krivično delo terorizma, krivično delo javnog podsticanja na izvršenje terorističkih dela, krivično delo vrbovanja i obučavanja za vršenje terorističkih dela i krivično delo terorističkog udruživanja, krivično delo pranja novca, krivično delo finansiranja terorizma, krivično delo trgovine ljudima i krivično delo zasnivanja ropskog odnosa i prevoza lica u ropskom odnosu;

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (3)

2) privredni subjekt ne dokaže da je izmirio dospеле poreze i doprinose za obavezno socijalno osiguranje ili da mu je obavezujućim sporazumom ili rešenjem, u skladu sa posebnim propisom, odobreno odlaganje plaćanja duga, uključujući sve nastale kamate i novčane kazne;

3) utvrdi da je privredni subjekt u periodu od prethodne dve godine od dana isteka roka za podnošenje ponuda, odnosno prijava, povredio obaveze u oblasti zaštite životne sredine, socijalnog i radnog prava, uključujući kolektivne ugovore, a naročito obavezu isplate ugovorene zarade ili drugih obaveznih isplata, uključujući i obaveze u skladu s odredbama međunarodnih konvencija koje su navedene u Prilogu 8. ZJN;

4) postoji sukob interesa, u smislu ZJN, koji ne može da se otkloni drugim merama;

5) utvrdi da je privredni subjekt pokušao da izvrši neprimeren uticaj na postupak odlučivanja naručioca ili da dođe do poverljivih podataka koji bi mogli da mu omoguće prednost u postupku javne nabavke ili je dostavio obmanjujuće podatke koji mogu da utiču na odluke koje se tiču isključenja privrednog subjekta, izbora privrednog subjekta ili dodele ugovora.

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (4)

- U članu 112. ZJN propisani su fakultativni osnovi za isključenje privrednog subjekta iz postupka javne nabavke.
- **Naručilac može, a ne mora da predvidi u dokumentaciji o nabavci da će da isključi privrednog subjekta iz postupka javne nabavke u svakom trenutku ako utvrdi da je:**

privredni subjekt u stečaju, da je nesposoban za plaćanje ili je u postupku likvidacije, da njegovom imovinom upravlja stečajni (likvidacioni) upravnik ili sud, da je u aranžmanu pogodbe sa poveriocima, da je prestao da obavlja poslovnu delatnost ili je u bilo kakvoj istovrsnoj situaciji koja proizlazi iz sličnog postupka prema nacionalnim zakonima i propisima.

- **Naručilac može da odustane od isključenja** u ovom slučaju ako utvrdi da će taj privredni subjekt biti sposoban da izvrši ugovor o javnoj nabavci, uzimajući u obzir propise i mere za nastavak poslovanja (npr. naručilac bi mogao da zahteva odgovarajuće finansijsko obezbeđenje);

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (5)

2) utvrdi da je pravosnažnom presudom ili odlukom drugog nadležnog organa, utvrđena odgovornost privrednog subjekta za težak oblik neprofesionalnog postupanja koji dovodi u pitanje njegov integritet, u periodu od prethodne tri godine od dana isteka roka za podnošenje ponuda, odnosno prijava, osim ako pravosnažnom presudom ili odlukom drugog nadležnog organa nije utvrđen drugi period zabrane učešća u postupku javne nabavke;

3) utvrdi da je odlukom nadležnog organa za zaštitu konkurencije utvrđeno da se privredni subjekt dogovarao sa drugim privrednim subjektima u cilju narušavanja konkurencije, u periodu od prethodne tri godine od dana isteka roka za podnošenje ponuda;

4) utvrdi da postoji narušavanje konkurencije zbog prethodnog učešća privrednog subjekta u pripremi postupka nabavke, koja ne može da se otkloni drugim, manje radikalnim merama (npr. ako bi ostalim učesnicima postupka bile dostavljene sve relevantne informacije do kojih je pomenuti privredni subjekt došao tokom priprema postupka nabavke i ostavljanjem odgovarajućih rokova za podnošenje ponuda);

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (6)

5) utvrdi da privredni subjekt u periodu od prethodne tri godine od dana isteka roka za podnošenje ponuda nije ispunjavao obaveze iz ranije zaključenih ugovora o javnoj nabavci ili ranije zaključenog koncesionog ugovora, čija je posledica bila raskid tog ugovora, naplata sredstva obezbeđenja, naknada štete ili dr;

6) utvrdi da je privredni subjekt u postupcima javnih nabavki u periodu od prethodne tri godine od dana isteka roka za podnošenje ponuda dostavio neistinite podatke potrebne za proveru odsustva osnova za isključenje ili kriterijuma za izbor privrednog subjekta ili da nije bio u stanju da dostavi dokaze o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta, ako je kao sredstvo dokazivanja koristio izjavu o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (član 118. ZJN).

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (7)

- U članu 113. ZJN ostavljena je **moгуćnost privrednom subjektu da, u slučaju da postoje osnovi za imperativno isključenje** navedeni pod 1), 3) i 4) ili osnovi za fakultativno isključenje, može naručiocu da dostavi dokaze da je preduzeo mere da bi dokazao svoju pouzdanost bez obzira na postojanje osnova za isključenje (tzv. „samočišćenje“ (*self-cleaning*) kako se u teoriji to naziva (S. van Gaarse, S. de Mars).
- **U tom cilju privredni subjekt dokazuje** da je platio ili se obavezao da plati naknadu u pogledu bilo koje štete izazvane krivičnim delom ili neprofesionalnim postupanjem, da je u potpunosti razjasnio činjenice i okolnosti aktivno saradujući sa istražnim organima i da je preduzeo konkretne tehničke, organizacione i kadrovske mere koje su primerene za sprečavanje vršenja krivičnih dela ili neprofesionalnog postupanja.
- **Prilikom ocenjivanja mera** koje privredni subjekt preduzima uzimaju se u obzir težina i konkretne okolnosti krivičnog dela ili neprofesionalnog postupanja, s tim da je naručilac obavezan da objasni razloge za prihvatanje, odnosno neprihvatanje mera.
- Ukoliko naručilac proceni da su preduzete mere primerene, neće isključiti privrednog subjekta iz postupka javne nabavke.
- **„Samočišćenje“ nije dozvoljeno** jedino u slučaju ako je privrednom subjektu pravnosnažnom presudom određena zabrana učešća u postupcima javnih nabavki ili postupcima dodele koncesija, sve dok ta zabrana ne istekne .

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (8)

- U čl. 114–117. ZJN utvrđena su **pravila u vezi sa kriterijumima za izbor privrednog subjekta u postupku javne nabavke.**
- U članu 114. ZJN propisano je da **kriterijumi za izbor privrednog subjekta u postupku javne nabavke mogu da se odnose na:**
 - 1) ispunjenost uslova za obavljanje profesionalne delatnosti;
 - 2) finansijski i ekonomski kapacitet;
 - 3) tehnički i stručni kapacitet.
- Ako naručilac odredi ove kriterijume, dužan je da u javnom pozivu odredi **potrebni nivo kapaciteta i odgovarajuće načine njihovog dokazivanja.**
- **Naručilac je obavezan da prilikom određivanja kriterijuma za izbor privrednog subjekta obezbedi poštovanje načela proporcionalnosti,** prema kome je dužan da javnu nabavku sprovede na način koji je srazmeran predmetu javne nabavke i ciljevima koje treba da postigne, i da omogući da kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta, pored ostalih, budu srazmerni obimu, prirodi i složenosti javne nabavke i ugovora koji proizlazi iz te nabavke (član 10. ZJN).

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (9)

- U članu 115. ZJN propisani su **uslovi za obavljanje profesionalne delatnosti**:
- **ispunjenost uslova za obavljanje privredne delatnosti uopšte koji se odnose na upis u odgovarajući registar** - privrednih subjekata, sudski registar, profesionalni registar ili drugi odgovarajući registar (npr. u Agenciji za privredne registre vode se registri privrednih društava, preduzetnika, stranih predstavništava, medija, udruženja, stranih udruženja) ako se takav registar vodi u zemlji u kojoj privredni subjekt ima sedište , i
- **ispunjenost uslova za obavljanje konkretne delatnosti, potrebne za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, u smislu posedovanja neophodnih dozvola ili članstva u profesionalnim organizacijama** (npr. licenca za nastavnike ili lekare, članstvo u advokatskoj, javnobeležničkoj ili inženjerskoj komori).

I. Kriterijumi za kvalitativni izbor privrednog subjekta (10)

- U členu 116. ZJN utvrđeni su **uslovi koji se odnose na finansijski i ekonomski kapacitet** koji treba da obezbede da privredni subjekti imaju finansijsku i ekonomsku sposobnost potrebnu za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, a naročito da imaju:
 - 1) **određeni minimalni prihod, uključujući određeni minimalni prihod u oblasti koja je obuhvaćena predmetom javne nabavke za period od najviše tri poslednje finansijske godine, u zavisnosti od datuma osnivanja privrednog subjekta, odnosno početka obavljanja delatnosti privrednog subjekata;**
 - 2) **određeni odnos imovine i obaveza ili drugi finansijski pokazatelj u vezi sa finansijskim izveštajima privrednih subjekata za period od najviše tri poslednje finansijske godine;**
 - 3) **imaju odgovarajući nivo osiguranja od profesionalne odgovornosti.**
- U členu 117. ZJN propisano je da **uslovi koji se odnose na tehnički i stručni kapacitet** obezbeđuju da privredni subjekt ima potrebne kadrovske i tehničke resurse i iskustvo potrebno za izvršenje ugovora o javnoj nabavci sa odgovarajućim nivoom kvaliteta, a naročito može da se zahteva da privredni subjekt ima dovoljno iskustva u pogledu ranije izvršenih ugovora.

II. Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (I)

- U čl. 118. i 119. ZJN regulisan je **način dokazivanja ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta.**
- U članu 118. ZJN propisana je **obaveza privrednog subjekta da u ponudi, odnosno prijavi dostavi izjavu o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta na standardnom obrascu, kojom potvrđuje da:**
 - 1) ne postoje osnovi za isključenje;
 - 2) ispunjava zahtevane kriterijume za izbor privrednog subjekta;
 - 3) ispunjava kriterijume ili pravila određena za smanjenje broja sposobnih kandidata (član 64. ZJN), ako je primenljivo (stav 1).

II. Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (2)

- **U slučaju da ponudu, odnosno prijavu podnosi grupa privrednih subjekata**, u ponudi, odnosno prijavi se dostavlja zasebna izjava svakog člana grupe privrednih subjekata koja sadrži podatke o nepostojanju osnova za isključenje i ispunjenosti zahtevanih kriterijuma za izbor za relevantne kapacitete člana grupe.
- Istu obavezu ima **privredni subjekt ako namerava da deo ugovora poveri podizvođaču ili da koristi kapacitete drugih subjekata u vezi sa njihovim podacima (st. 2. i 3).**
- **U izjavi o ispunjenosti kriterijuma privredni subjekti obavezno navode izdavaoče dokaza o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta i izjavljuju da će na zahtev i bez odlaganja, moći naručiocu da dostavi te dokaze.**

II. Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (3)

- Pored toga, mogu da navedu podatke o internet adresi baze podataka, sve potrebne identifikacione podatke i izjavu o pristanku, putem kojih mogu da se pribave dokazi, odnosno izvrši uvid u dokaze o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta.
- Treba napomenuti da mogu da koriste izjavu o ispunjenosti kriterijuma koju su već koristili u nekom prethodnom postupku javne nabavke ukoliko potvrde da su u njoj sadržani podaci i dalje ispravni (st. 4–6).
- Kancelarija za javne nabavke je utvrdila sadržinu **Standardnog obrasca – Izjave o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta**.
- Ovaj obrazac je dostupan na internet stranici Kancelarije za javne nabavke.

II. Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (4)

- U članu 119. ZJN utvrđena je obaveza naručioca da pre donošenja odluke u postupku javne nabavke zahteva od ponuđača koji je dostavio ekonomski najpovoljniju ponudu da u primerenom roku, ne kraćem od pet radnih dana, dostavi dokaze o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta, u neoverenim kopijama, osim u slučaju javne nabavke čija je procenjena vrednost jednaka ili niža od 5.000.000 dinara.
- Takođe, naručilac ima mogućnost da bez obzira na procenjenu vrednost javne nabavke zatraži od ponuđača i kandidata da dostave sve dokaze ili deo dokaza o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta radi provere podataka navedenih u izjavi o ispunjenosti kriterijuma, ako je to potrebno za pravilno sprovođenje postupka.
- Pored toga, može da pozove ponuđače ili kandidate da dopune ili pojašne dokaze o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta u skladu sa pravilima propisanim u članu 142. ZJN za dodatna objašnjenja, kontrolu i dopuštene ispravke.

II. Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (5)

- **Naručilac nema obavezu da zahteva od ponuđača i kandidata da dostave dokaze o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta, ako:**
 - 1) na osnovu podataka navedenih u izjavi o ispunjenosti kriterijuma može da pribavi dokaze, odnosno izvrši uvid u dokaze o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta;
 - 2) naručilac već poseduje važeće relevantne dokaze.
- **U slučaju da ponuđač koji je podneo ekonomski najpovoljniju ponudu ne dostavi tražene dokaze u ostavljenom roku ili dostavljenim dokazima ne dokaže da ispunjava kriterijume za kvalitativni izbor privrednog subjekta, naručilac takvu njegovu ponudu odbija i poziva sledećeg ponuđača koji je podneo najpovoljniju ponudu ili obustavlja postupak javne nabavke, ako postoje razlozi za obustavu (stav 6).**

II. Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (6)

- U čl. 120–124. ZJN detaljno uređuje vrste i formu dokaza o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta.
- U članu 120. ZJN utvrđena je obaveza naručioca da u dokumentaciji o nabavci navodi potvrde, dokumenta, izjave i druge dokaze kojima privredni subjekt dokazuje da ispunjava kriterijume za kvalitativni izbor privrednog subjekta.
- Privredni subjekt može da koristi kapacitete drugih privrednih subjekata i naručiocu može na bilo koji način da dokaže da raspolaže potrebnim resursima.
- **U slučaju postojanja sumnje u istinitost podataka** koje je dostavio privredni subjekt, naručilac ima mogućnost da dostavljene podatke proveri kod izdavaoca dokaza, nadležnog organa ili treće strane koja ima saznanja o relevantnim činjenicama, a izuzetno može i od ponuđača da zahteva da dostave na uvid original ili overene kopije svih ili pojedinih dokaza.

II. Dokazi o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (7)

- U članu 121. određeni su **dokazi za nepostojanje osnova za isključenje** (potvrde nadležnih organa). uključujući i slučaj kada **privredni subjekat ima sedište u drugoj državi**.
- U članu 122. određeni su dokazi koji se odnose na **sposobnost za obavljanje profesionalne delatnosti** (izvodi i dozvole nadležnih organa).
- U članu 123. određeni su dokazi koji se odnose na **finansijski i ekonomski kapacitet privrednog subjekta** (npr. izvodi iz banke, finansijski izveštaji, izveštajem o ukupnom prihodu).
- U članu 124. određeni su dokazi koji se odnose na **tehnički i stručni kapacitet** (npr. spisak radova izvedenih tokom perioda od najviše pet/tri poslednjih godina pre isteka roka za podnošenje ponuda, podaci o tehničkim licima ili telima, opisi tehničkih sredstava i mera koje privredni subjekt koristi za obezbeđivanje kvaliteta i sredstava za proučavanje i istraživanje kojima raspolaže, obrazovne i stručne kvalifikacije pružaoca usluga ili izvođača radova ili njihovog rukovodećeg osoblja, podaci o upravljanju lancem snabdevanja i sistemima praćenja).

III. Baza potvrda na internetu (e-Certis)

- U članu 2. tačka 18) ZJN propisano je da je e-Certis elektronski sistem Evropske komisije koji sadrži bazu podataka o dokazima koji se dostavljaju u postupcima javne nabavke i telima nadležnim za njihovo izdavanje u državama članicama Evropske unije.
- (https://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/e-certis/index_en.htm)
- U skladu sa članom 125. ZJN naručilac koristi ovaj sistem radi dobijanja podataka o vrsti i formi dokaza o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta, kao i o nadležnim organima koji te podatke i dokaze izdaju u državama članicama Evropske unije.
- Takođe, utvrđena je obaveza naručioca da zahteva prvenstveno vrstu i formu dokaza o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta koji su obuhvaćeni sistemom e-Certis.

IV. Standardi osiguranja kvaliteta i standardi upravljanja životnom sredinom (I)

- U članu 126. ZJN propisana su **pravila koja se odnose na dokazivanje usaglašenosti privrednog subjekta sa određenim standardima osiguranja kvaliteta.**
- **Ukoliko naručilac u postupku javne nabavke zahteva dostavljanje potvrda nezavisnih tela kojima se potvrđuje ova usaglašenost, uključujući pristupačnost za osobe sa invaliditetom, dužan je da uputi na sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na odgovarajućim serijama evropskih standarda koje su potvrdila akreditovana tela.**
- **Pored toga, naručilac ima obavezu da prihvati dokaze o ekvivalentnim merama osiguranja kvaliteta ako privredni subjekt iz objektivnih razloga ne može da pribavi zahtevane potvrde u odgovarajućem roku ako dokaže da su te mere usklađene sa traženim standardima osiguranja kvaliteta.**

IV. Standardi osiguranja kvaliteta i standardi upravljanja životnom sredinom (2)

- U članu 127. ZJN propisana su **pravila koja se odnose na dokazivanje usaglašenosti privrednog subjekta sa određenim sistemima ili standardima za upravljanje životnom sredinom.**
- Ukoliko naručilac zahteva dostavljanje potvrda nezavisnih tela kojima se potvrđuje ova usaglašenost, dužan je da uputi na **Sistem upravljanja zaštitom životne sredine i provere (EMAS)** ili na **druge sisteme upravljanja životnom sredinom** ili na **standarde upravljanja životnom sredinom** koji se zasnivaju na odgovarajućim evropskim ili međunarodnim standardima akreditovanih tela.
- **Do dana pristupanja Republike Srbije EU** naručilac je dužan da prizna ekvivalentne potvrde tela osnovanih u državama članicama EU ili potvrde tela osnovanih u ostalim državama.
- **Nakon pristupanja EU**, naručilac ima obavezu da prizna ekvivalentne potvrde tela osnovanih u državama članicama EU.
- Pored toga, **naručilac je dužan da prihvati dokaze o ekvivalentnim merama upravljanja životnom sredinom** ako privredni subjekt očigledno nema pristup zahtevanim potvrdama ili zbog objektivnih razloga ne može te potvrde da pribavi u odgovarajućem roku, pod uslovom da dokaže da su te mere ekvivalentne traženim sistemima ili standardima upravljanja životnom sredinom.

V. Registar ponuđača (I)

- **Registar ponuđača je jedinstvena, centralna, elektronska i javna baza podataka o privrednim subjektima koji dokažu nepostojanje osnova za isključenje iz postupka javne nabavke.**
- Svaki privredni subjekt može da podnese zahtev za upis u registar ponuđača, podnošenjem dokumenata kojima dokazuje nepostojanje osnova za isključenje.
- **Organizacija nadležna za izdavanje dokaza o ispunjenosti kriterijuma za kvalitativni izbor privrednog subjekta (nadležni sud, odnosno nadležne policijske uprave, nadležni poreski organ i organizacije za obavezno socijalno osiguranje ili nadležni organ za izdavanje potvrde da se ponuđač nalazi u postupku privatizacije – član 121. stav 1. tač. 1) i 2) ZJN), odnosno organ nadležan za izricanje sankcija i mera licu registrovanom u Registru ponuđača, dužan je da nakon što utvrdi promene ili izrekne sankciju ili meru licu registrovanom u Registru ponuđača, o tome, bez odlaganja, obavesti Agenciju za privredne registre.**
- Imajući u vidu utvrđenu obavezu nadležnih organizacija i organa po službenoj dužnosti, smatra se da **privredni subjekt koji je upisan u Registar ponuđača nema osnova za isključenje.**

V. Registar ponuđača (2)

- **U Registru ponuđača registruju se podaci i promene podataka o ponuđaču, i to:**
 - 1) matični/registarski broj; 2) poreski identifikacioni broj; 3) poslovno ime i adresa sedišta; 4) lično ime i JMBG, odnosno broj pasoša i zemlja izdavanja zakonskog zastupnika ponuđača, ako je zakonski zastupnik fizičko lice i poslovno ime i matični broj zakonskog zastupnika privrednog subjekta, ako je zastupnik pravno lice. Pored toga, registruje se i datum registracije privrednog subjekta, odnosno datum promene podataka o privrednom subjektu koji su predmet registracije.
- **Ponuđač se briše iz Registra ponuđača** na osnovu zahteva ponuđača za brisanje ili po službenoj dužnosti ako prestane da ispunjava neki od zakonom propisanih uslova.
- Protiv rešenja regulatora koji vodi Registar ponuđača može da se izjavi **žalba** ministru nadležnom za poslove privrede.
- Na osnovu člana 128. stav 11. ZJN ministar finansija doneo je **Pravilnik o sadržini Registra ponuđača i dokumentaciji koja se podnosi uz prijavu za registraciju ponuđača** („Službeni glasnik RS“, br. 17/20, 94/20).

V. Registar ponuđača (3)

- U članu 129. ZJN privrednom subjektu je ostavljena mogućnost da u postupke javne nabavke dostavi potvrdu izdatu od strane nadležnog organa ili tela o upisu u zvanični registar privrednih subjekata ili potvrdu izdatu od nadležnog tela za sertifikaciju u državi članici EU, kojom dokazuje da ispunjava kriterijume za kvalitativni izbor privrednog subjekta obuhvaćene tim potvrdama.
- Nezavisno od toga, naručilac može od privrednog subjekta koji je u postupku javne nabavke dostavio potvrdu dodatno da zahteva da u primerenom roku dostavi potvrdu nadležnog poreskog organa i organizacije za obavezno socijalno osiguranje ili potvrdu nadležnog organa da se ponuđač nalazi u postupku privatizacije (član 121. stav 1. tačka 2) ZJN).

VI. Korišćenje kapaciteta drugih subjekata

- U članu 130. ZJN propisano je da **privredni subjekti imaju pravo da dokazuju kriterijume za kvalitativni izbor koji se odnose na finansijski i ekonomski kapacitet, kao i tehnički i stručni kapacitet (čl. 116. i 117. ZJN) koristeći kapacitete članova grupe privrednih subjekata ili koristeći kapacitete drugih subjekata.**
- **U slučaju grupe privrednih subjekata**, svi članovi grupe solidarno su odgovorni za izvršenje ugovora o javnoj nabavci.
- **Radi dokazivanja kriterijuma za kvalitativni izbor koji se odnose na tehnički i stručni kapacitet (član 117. ZJN)** privredni subjekt ima pravo da u postupku javne nabavke koristi kapacitete drugih subjekata bez obzira na pravnu prirodu njihovog međusobnog odnosa, pod uslovom da dokaže naručiocu da će imati na raspolaganju potrebne resurse za izvršenje ugovora, prihvatanjem obaveze drugih subjekata da će te resurse staviti na raspolaganje privrednom subjektu.

VII. Podizvođač (I)

- Član 131. - **Naručilac nema pravo da zahteva od privrednih subjekata ili da ih ograničava da deo ugovora o javnoj nabavci povere podizvođaču ili da angažuju određene podizvođače, osim u slučajevima kada je takvo postupanje dozvoljeno posebnim propisom ili međunarodnim sporazumom.**
- **Privredni subjekt koji namerava da izvršenje dela ugovora poveri podizvođaču, dužan je da u ponudi navede:**
 - 1) koji deo ugovora namerava da poveri podizvođaču (po predmetu ili u količini, vrednosti ili procentu);
 - 2) podatke o podizvođačima;
 - 3) da će naručilac neposredno da plaća podizvođaču za deo ugovora koji je on izvršio, ukoliko podizvođač zahteva da mu se dospelat potraživanja plaćaju neposredno.
- U tom slučaju naručilac je dužan da neposredno plaća dospelat potraživanja podizvođaču za deo ugovora koji je on izvršio.

VII. Podizvođač (2)

- **U slučaju da je privredni subjekt poverio podizvođaču deo ugovora o javnoj nabavci, podaci o poveravanju dela ugovora podizvođaču ili o angažovanju određenih podizvođača moraju da budu navedeni u ugovoru o javnoj nabavci.**
- **Ako nije predviđeno neposredno plaćanje dospelih potraživanja podizvođaču za deo ugovora koji je on izvršio, naručilac je dužan da, nakon plaćanja privrednom subjektu sa kojim je zaključio ugovor, zatraži da mu u roku od 60 dana dostavi dokaz i izjavu podizvođača da je izvršio plaćanje podizvođaču.**
- **U slučaju da privredni subjekt sa kojim je zaključio ugovor u navedenom roku ne dostavi dokaz i izjavu podizvođača, naručilac ima obavezu da Kancelariji za javne nabavke u roku od 30 dana dostavi predlog za pokretanje prekršajnog postupka.**
- **Kad je reč o odgovornosti za izvršenje ugovornih obaveza, privredni subjekt u potpunosti odgovara naručiocu, bez obzira na učešće podizvođača.**

VIII. Kriterijumi za dodelu ugovora (I)

- **Opšta pravila**
- U članu 132. ZJN uređena su pitanja u vezi sa dodelom ugovora ekonomski najpovoljnijoj ponudi na osnovu sledećih kriterijuma:
 - 1) cene;
 - 2) troškova primenom pristupa troškovne efikasnosti, kao što je trošak životnog ciklusa;
 - 3) odnosa cene i kvaliteta, odnosno troška i kvaliteta koji se ocenjuje na osnovu kriterijuma povezanih sa predmetom ugovora o javnoj nabavci, uključujući kvalitativne, ekološke i/ili socijalne aspekte.
- **Naručiocu je ostavljena mogućnost da odredi element cene ili troška u vidu unapred propisane cene ili troška, tako da se ekonomski najpovoljnija ponuda utvrđuje na osnovu kriterijuma za kvalitet.**
- U članu 133. utvrđena je **obaveza naručioca da u dokumentaciji o nabavci odredi kriterijume za dodelu ugovora koji moraju da budu opisani i vrednovani, ne smeju da budu diskriminatorni, moraju da budu povezani sa predmetom ugovora o javnoj nabavci i moraju da omoguće efektivnu konkurenciju.**

VIII. Kriterijumi za dodelu ugovora (2)

- **Kriterijumi moraju biti određeni na način koji će omogućiti naknadnu objektivnu proveru i ocenu ponuda, kao i proveru podataka koje su dostavili ponuđači, da bi se ocenilo u kojoj meri ponude ispunjavaju kriterijume za dodelu ugovora, a u slučaju sumnje naručiocu su dužni da provere tačnost podataka i dokaza koje su ponuđači dostavili.**
- **Naručilac u dokumentaciji o nabavci određuje relativni značaj u ponderima za svaki kriterijum, a posebno navodi metodologiju za dodelu pondera za svaki kriterijum, osim kada se ona utvrđuje samo na osnovu cene.** Ponderi mogu da se izraze određivanjem raspona sa odgovarajućom maksimalnom razlikom.
- **Kada ponderisanje nije moguće zbog objektivnih razloga,** naručilac navodi kriterijume po opadajućem redosledu važnosti.
- **Uz to, naručilac u dokumentaciji o nabavci određuje i rezervne kriterijume na osnovu kojih će dodeliti ugovor u situaciji kada postoje dve ili više ponuda koje su nakon primene kriterijuma jednake.**
- **Pri ocenjivanju ponuda naručilac ima obavezu da primenjuje samo one kriterijume koji su sadržani u dokumentaciji o nabavci i to na način kako su opisani i vrednovani.**

VIII. Kriterijumi za dodelu ugovora (3)

- U članu 134. utvrđeno je da **troškovi životnog ciklusa obuhvataju u relevantnoj meri delove ili sve sledeće troškove tokom životnog ciklusa dobara, usluga ili radova:**
 - 1) **troškove koje snosi naručilac ili drugi korisnici** (npr. troškovi nabavke, troškovi upotrebe, kao što je potrošnja energije i drugih resursa, troškovi održavanja, troškovi na kraju životnog ciklusa, kao što su troškovi sakupljanja i recikliranja) i
 - 2) **troškove pripisane spoljašnjim ekološkim faktorima** povezanim sa dobrom, uslugom ili radovima tokom njihovog životnog ciklusa, pod uslovom da njihova novčana vrednost može da se odredi i proveriti, a koji mogu da obuhvate troškove emisije gasova sa efektom staklene bašte i emisije drugih zagađivača, kao i druge troškove ublažavanja klimatskih promena.
- U slučaju da koristi trošak životnog ciklusa, naručilac ima obavezu da u dokumentaciji o nabavci navede podatke koje ponuđači treba da dostave i metod koji naručilac na osnovu tih podataka koristi za utvrđivanje troškova životnog ciklusa.

VIII. Kriterijumi za dodelu ugovora (4)

- **Ekološki aspekti**
- U skladu sa obavezom iz člana 134a ZJN, Kancelarija za javne nabavke donela je **Pravilnik o vrstama dobara za koja su naručiocu u obavezi da primenjuju ekološke aspekte u postupcima javnih nabavki** („Službeni glasnik RS“, br. 115/23)
- Ovim pravilnikom propisane su vrste dobara za koja su naručiocu u obavezi da primenjuju ekološke aspekte prilikom određivanja tehničkih specifikacija, kriterijuma za izbor privrednog subjekta, kriterijuma za dodelu ugovora ili uslova za izvršenje ugovora o javnoj nabavci, u okviru jednog ili više delova dokumentacije o nabavci.

IX. Ponuda u postupku javne nabavke (I)

- U čl. 135–140. ZJN uređena su pitanja koja se odnose na ponudu: način podnošenja ponude, ponude sa varijantama, važenje ponude, troškovi pripremanja ponude, prijem i otvaranje ponude.
- U članu 135. ZJN utvrđeno je pravilo da se ponuda podnosi elektronskim sredstvima putem Portala javnih nabavki, osim ako je ZJN drugačije određeno.
- Ponuđač može podneti samo jednu ponudu koju može da izmeni, dopuni ili opozove u roku za podnošenje ponude na način na koji je podneo osnovnu ponudu.
- Ponudu može da podnese grupa ponuđača kao zajedničku ponudu.
- Naručilac nema pravo da od grupe ponuđača zahteva da se povezuju u određeni pravni oblik kako bi mogli da podnesu zajedničku ponudu, ali može da zahteva da se povezuju u određeni pravni oblik nakon dodele ugovora, ukoliko je to neophodno za realizaciju ugovora.
- Ponuđač koji je samostalno podneo ponudu ne može istovremeno da učestvuje u zajedničkoj ponudi ili kao podizvođač, niti isto lice može učestvovati u više zajedničkih ponuda. U suprotnom, naručilac ima obavezu da takve ponude odbije.
- Pravila koja su propisana za podnošenje ponuda shodno se primenjuju i na način podnošenja prijava.

IX. Ponuda u postupku javne nabavke (2)

- U članu 136. ZJN predviđena je mogućnost podnošenja ponude sa varijantama ukoliko naručilac dozvoli ili zahteva podnošenje takve ponude.
- Pravilo je da naručilac takvu mogućnost mora izričito da navede u pozivu za podnošenje ponuda i konkursnoj dokumentaciji, jer se u suprotnom smatra da podnošenje ponude sa varijantama nije dozvoljeno. Varijante moraju da budu povezane sa predmetom ugovora.
- **Ukoliko naručilac dozvoli podnošenje ponude sa varijantama, mora u konkursnoj dokumentaciji da navede koje uslove varijante moraju da ispune da bi bile prihvatljive (minimalni zahtevi i svi posebni zahtevi).**
- Odabrani kriterijumi za dodelu ugovora moraju se odrediti tako da mogu da se primene na varijante koje ispunjavaju minimalne zahteve, kao i na ponude koje su u skladu sa minimalnim zahtevima, a koje nisu sa varijantama. Samo one varijante koje ispunjavaju utvrđene minimalne zahteve mogu se uzeti u obzir.
- Takođe, u slučaju da su varijante dozvoljene, naručilac ne može da odbije varijantu ponude zbog toga što bi njenim prihvatanjem ugovor o javnoj nabavci dobara postao ugovor o javnoj nabavci usluga i obrnuto.

IX. Ponuda u postupku javne nabavke (3)

- U članu 137. ZJN utvrđena su **pravila u vezi sa važenjem ponude**.
- **Smisao određivanja roka važenja ponude** je u tome da se unapred predvidi period koji ponuđača obavezuje, naročito imajući u vidu činjenicu da u praksi postupci javne nabavke mogu da traju više meseci, a naročito kada se povodom pokrenutog postupka javne nabavke podnese zahtev za zaštitu prava.
- U tom smislu, određen je **minimalni rok važenja ponude – 30 dana od dana otvaranja ponude**, a naručiocu je ostavljena mogućnost da shodno svojoj proceni odredi i duži rok važenja ponude.
- **Rok važenja ponude se obavezno navodi u ponudi.**
- **U slučaju da u toku trajanja postupka javne nabavke rok važenja ponude istekne**, naručilac je dužan da u pisanom obliku zatraži od ponuđača da produži taj rok.
- **U slučaju da ponuđač na to pristane**, u obavezi je da u potpunosti ostane pri datoj ponudi, odnosno ne može je menjati.

IX. Ponuda u postupku javne nabavke (4)

- U članu 138. ZJN regulisani su **troškovi pripremanja i podnošenja ponude**.
- Ove troškove **snosi isključivo ponuđač i ne može da traži od naručioca naknadu troškova**.
- **Izuzetno**, ako je postupak javne nabavke obustavljen iz razloga koji su na strani naručioca, naručilac je dužan da ponuđaču nadoknadi troškove izrade uzorka ili modela, ako su izrađeni u skladu sa tehničkim specifikacijama naručioca i troškove pribavljanja sredstava obezbeđenja, pod uslovom da je ponuđač tražio naknadu navedenih troškova u svojoj ponudi.
- U članu 139. ZJN propisana su **pravila za prijem ponuda**.
- Utvrđeno je **pravo ponuđača da prilikom prijema elektronske ponude dobije potvrdu prijema ponude sa naznakom datuma i vremena prijema**.
- **Ukoliko naručilac ne može da podnese delove ponude elektronskim putem iz razloga koji isključuju obaveznost razmene podataka elektronskim sredstvima na Portalu javnih nabavki, dužan je da prilikom prijema, na koverti, odnosno kutiji u kojoj se nalaze, obeleži vreme prijema**.

IX. Ponuda u postupku javne nabavke (5)

- **Ako su delovi ponude dostavljeni neposredno, naručilac predaje ponuđaču potvrdu prijema.**
- U tom slučaju, ako su delovi ponude podneti neblagovremeno, naručilac će po okončanju postupka otvaranja, neotvorene delove ponude da vrati ponuđaču, sa naznakom da su podneti neblagovremeno.
- Takođe, utvrđena je **zabrana davanja informacija o primljenim ponudama do otvaranja ponuda i utvrđena obaveza naručioca da ponude čuva na način da ne dođu u posed neovlašćenih lica.**

IX. Ponuda u postupku javne nabavke (6)

- U članu 140. regulisano je **otvaranje ponuda**.
- **Ponude se otvaraju javno odmah nakon isteka roka za podnošenje ponuda, odnosno istog dana.**
- **Naručilac može da isključi javnost** samo ako je to potrebno **radi zaštite podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu** u smislu zakona kojim se uređuje zaštita poslovne tajne **ili predstavljaju tajne podatke** u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.
- U tom slučaju, **naručilac donosi odluku** kojom određuje razloge za isključenje javnosti i da li se isključenje javnosti odnosi i na predstavnike ponuđača.
- **O postupku otvaranja ponuda vodi se poseban zapisnik.**
- Na osnovu člana 140. stava 6. ZJN, Kancelarija za javne nabavke je donela **Pravilnik o postupku otvaranja ponuda** („Službeni glasnik RS“, br. 93/20) kojim se bliže propisuje način otvaranja ponuda, sadržina zapisnika o otvaranju ponuda i druga pitanja od značaja za postupak otvaranja ponuda u postupku javne nabavke.

HVALA!

USAID-ov Projekat za unapređenje javnih nabavki

Resavska 22, 2. sprat

11000 Beograd, Srbija